

REISIMÄRKMEID TŠEHOSLOVAKKIAST

ÜLIÖPILASRONGIS

Käesoleval suvel valmistas kõrgemate koolide ametiühing üliõpilaste suvepuhkuse organiseerimisel toreda üllatuse — korraldati soodustatud tingimustel 10-päevane turismimatk rahvademokraatlikku Tšehhoslovakkiasse. 250 noormeest ja neidu Moskva, Leningradi, Armeenia ja Balti vabariikide kõrgematest õppeasutustest kogunes Lvovi, et ühiselt jätkata erirongis teekonda NSV Liidu-Tšehhoslovakkia riigipiirile.

Üliõpilasrongis valitseb lõbus tuju, üle Ukraina lagendike kõlavad laulud mitmetes keeltes. «Baltikumi vagunis», kus sõidavad 23 meie vabariigi üliõpilast ja umbes samapalju kummagi lõunapoolse vennasvabariigi esindajaid, kostab vaheldumisi eesti, läti ja leedu üliõpilas- ja rahvalaule. Sageli haarab kõigile tuttav laul kogu vaguni. Eesti delegatsioonil on eriti «vedanud», kuna meie koosseisus on kaks konservatooriumi üliõpilast — tulevast koorijuhti, kelle juhtimisel harjutatakse mitmehäälselt eesti ja tšehhi rahvalaule, et pakkuda külakosti eelseisvatel kohtumistel. Peatustel ühineb terve rong ülemeelikuks perek, temperamentsed armeenlased tantsivad rahvatantse, lauludest ei tule kellelgi puudu.

Märkamatu asenduvad lagen-

M. MÄGI,
TRU üliõpilane

dikud mäenõlvadega, mida katavad põllusüüld ja metsatukad, kohati voolavad kiired mägiojad, orgudes asuvad külad valgete majakeste ja valgetornilise kirikuga. Oleme jõudnud Taga-Karpaatiasse, ühte looduslikult kaunimasse paika meie maal. Mäed muutuvad järjest kõrgemaks, rong, mida nüüd veavad juba kaks vedurit, läbib tulleid ja ületab sildu üle kuristike. Jõudnud mäetippu, algab 60-kilomeetrine laskumine spiraalselt mööda mäenõlvu. Kuigi on saabunud öö, ei suuda keegi uinuda, kuna läheneme oma turismimarsruudi algusele — NSV Liidu-Tšehhoslovakkia piirijaamale Tšopile. Siin istume ümber mugavatesse pehmeistmeliste kupeedega tšehhi vagunitesse.

Peagi on täidetud vajalikud formaalsused ja rong liigub üle piiri. Lükkame oma kellad kaks tundi tagasi ja leiame rõõmustades, et meie esimene ekskursioonipäev pikeneb seega 26-tunniseks. Tšehhi piirijaamas Tšiernas Tisza ääres võtavad meid vastu Tšehhoslovakkia turismiühingu «Čedok» esindajad, vaguniakendele kleebitakse «Čedoki» embleemid ja võimegi jätkata oma retke.

ESIMESED MULJED

Kuna peaaegu kõik meist viibivad esmakordselt välismaal, tundub meile kõik huvitavana — nii maastikupildid, tšehhikeelsed sildid raudteel, tšehhi piirivalvurite hallid mundrid kui ka raudteelaste tumesinine vormiriietus. Kuulatame tšehhikeelset kõnet ja veerime peakirju siltidelt. Märkame heameelega, et paljud sõnad on vene ja tšehhi keeles sarnased, mis kergendab keeleoskuse probleemi lahendamist. Esimesel peatusel Košice jaamas tervitab diktor nõukogude turistide vene keeles ja hiljem selgub, et suur osa tšehhi ja slovake kõneleb vabalt vene või mõnda teist väliskeelt, mistõttu ei tulnud jääda hätta üksiteise mõistmisel.

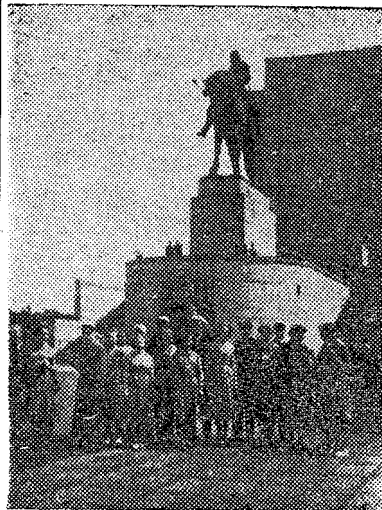
Raudteeliiklus on tšehhi raudteel kiire. Meie rong liigub kiirusega, mis üsna sageli ületab 100 kilomeetrit tunnis. Lendavad mööda väikesed puhtad, roheluse ja lilledega kaunistatud jaamahooned ja raudteevahionnid, rullub lahti mägise Slovakkia loodusepilt. Metsa- ja kaetud mäetippude vahel asuvad põllud ja viljapuuaiad, millede keskel on asulad korralike kivist hoonetega, aeg-ajalt vilksatavad mööda vabrikukorstnad. Slovakkia, kodanliku Tšehhoslovakkia mahajäänud provint, on rahvademokraatliku korra ajal tundu-

valt arenenud. Seni väheuuritud maavarade ja mägijõgede veeenergia kasutuselevõtmine on Slovakkias loonud arenenud tööstuse. Nii on rekonstrueeritud 119 vana ja rajatud 169 uut tehast. Kõrvuti uue Slovakkia ehitustega märkame mäetippudel mälestusi Slovakkia minevikust. Need on endiste vürstide ja krahvide lossid, kloostrid ja kirikud. Meile turistidele tuletab see maastikupilt meelde mudilastena nähtud muinasjuturamatute illustatsioone, slovaki talupoegadel aga kerkivad neid vaadates esile kindlasti teistsugused minevikupildid.

Maastik muutub lainjamaks, ilmub nähtavale ikka rohkem vilja- ja suhkrupeedipõlde, kohati ka kõrgetel metalltugedel kerkivaid humalakasvatusi, mis on esimeseks märgiks tšehhi kuulsast õllest. Rong läbib teist Tšehhoslovakkia suuremat piirkonda ja peamist põllundusala — Moraaviat. Ning seejärel varsti jälle kõrgemad mäetipud, ikka sagedamini vabrikukorstnad, järjest elavneb raudteeliiklus. Saabume päris-Tšehhisse, vabariigi tuumikusse, läheneb sõidu sihtpunkt. Lähime veel mõned tunnelid ja juba peatubki rong Praha raudteejaama katuse all.

SAJATORNILISES PRAHAS

Esimeseks meeldivaks muljeks Prahas on «Čedoki» poolt hästi organiseeritud vastuvõtt. Meid majutatakse Praha parematesse hotellidesse, meie kasutuses on

Pildil: eesti turistid K. Gottwaldi mausoleumi ja Jan Žižka mälestussamba ees.

moodsad mugavad autobussid, milledes sõidamegi esimesele tutvumisele linnaga. Praha on seotud kogu tšehhi rahva ajalooline võitlus ja kultuuri areng. Olles juba 14. sajandil suurimaid linnu ja tähtsamaid kultuurilisi ja poliitilisi keskusi Euroopas, loetakse Prahat ka tänapäeval Euroopa üheks kaunimaks ja ajalooliste mälestusmärkide poolset rikkamaks linnaks. (Järgneb)